

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 17/108

Klageadgang: Nei

TILSKUDD TIL FRIVILLIGHETSSENTRALER - DISPONERING AV MIDLER

Saksbehandler: Kolbjørn Aasvik	Arkiv: SARK 12-15/Fo8
Saksnr.: Utvalg	Møtedato
49/17 Formannskapet	21.06.2017
25/17 Kommunestyret	28.06.2017

Bakgrunn:

I statsbudsjettet for 2017 ble det vedtatt at ansvar for tilskudd til frivillighetssentraler skulle overføres til kommunene. I den forbindelse ble midlene til formålet overført fra Kulturdepartementets budsjett til kommunerammen, og midlene er deretter fordelt til kommunene innbakt i rammetilskuddet. Dette er ikke frie midler, men en beregnet andel knyttet til formålet.

For Lurøy kommune betyr dette en øremerket overføring på kr. 80.000,- for 2017, og saken som her legges fram dreier seg om hvordan disse midlene kan benyttes for å oppnå best mulig stimulering av frivillig innsats i kommunen i henhold til regjeringens intensjoner.

Høringsrunde:

Før saken nå underlegges endelig politisk behandling i kommunen er den sendt ut på høring til lokalutvalg, eldreråd og TRS, med høringsfrist innen 3.mars 2017. Spesielt er det best om innspill på kriteriene for tildeling.

De er i alt kommet inn 7 høringssvar – disse er gjengitt i samlet kapittel i saken.

Om frivillighetssentralene

Departementets definisjon på frivillighetssentral er som følger:

«Frivilligsentralene er lokale møteplasser som knytter mennesker og organisasjoner sammen for å skape et godt frivillig miljø, gode aktivitetstilbud og samarbeid med det offentlige i lokalmiljøet.»

Sommeren 1991 lyste Sosialdepartementet ut midler til opprettelse av Frivillighetssentraler i Norge. Bakgrunnen for det var en erkjennelse av at det offentlige ikke ville greie alle omsorgsoppgaver på en god nok måte. Man måtte også få enkeltpersoner til å engasjere seg i hverandres liv og i nærmiljøet.

Opprettelsen av Frivillighetssentralen var i utgangspunktet et forsøksprosjekt for en toårsperiode. Ordningen ble forlenget, og i 1995 ble det etablert en "paraply" over Frivilligheten, FRISAM, som ble underlagt Helse og sosialdirektoratet. FRISAM's ansatte skulle ha kontakten med sentralene, fordele midler til eksisterende sentraler og tildele midler til nye sentraler.

Tilskuddsbeløpet ble den gang fastsatt til kr. 200.000 fra staten og var øremerket lønn til daglig leder. Resterende midler for driften måtte dekkes inn lokalt gjennom kommunale tilskudd og evt. fra andre aktører.

Sentralene organiserer frivillig arbeid overfor en rekke ulike målgrupper i alle aldre. Eksempler på dette kan være kafe- og møteplasser, kultur og aktiviteter, besøks-/telefon-/turvenn, praktisk arbeid(handling, snømåking, plenklipping), følgetjeneste til lege/tannlege, kurs, datahjelp og ungdomsarbeid. «Natteravnene» og tiltak for hjemmeboende demente er kjente tiltak som er organisert gjennom frivillighetssentralene.

Fra 2005 opphørte FRISAM og Frivilligheten ble lagt under Kultur og kirke departementet. Det årlige tilskuddet til hver sentral var i 2016 på kr. 310.000,-(60%), (forutsatt 40% kommunal andel i tillegg), og antall sentraler i landet har steget til ca. 350.

Fra 2017 er midler til tilskudd til slike sentraler lagt inn i rammeoverføringen til kommunene, og de kommunene som har slike sentraler må derfor finansiere driften ved bruk av kommunale midler.

Sentralene er organisert på forskjellige måter. Noen ligger under kommunale avdelinger, andre er egne organisasjoner og/eller er eid av organisasjoner og noen få er eid av kirken.

Sentralene tilpasser seg behovene i lokalsamfunnet deres aktivitet har derfor vært veldig forskjellig. Sentralene har også markedsført seg forskjellig og med ulike logoer.

Etter hvert er det utarbeidet et program med logo, skilting og webside, slik at sentralene nå har felles profilering og er blitt mer synlige.

Frivillig arbeid i Lurøy:

I Lurøy har det ikke vært søkt om tilskudd eller etablert frivillighetssentral på bakgrunn av de statlige ordningene.

Det nærmeste vi kommer er kanskje da Lurøy eldreråd i 2002 opprettet PENSJONISTENES VENNE- OG SERVICE-TJENESTE.

Dette var et tiltak for å hjelpe eldre og funksjonshemmede i kommunen med små tjenester som de vanskelig kunne klare selv. Tjenesten opphørte etter et par år, da den ikke ble benyttet i noen stor grad.

Det utføres imidlertid mye frivillig arbeid i Lurøy. I kommunen finnes det i dag anslagsvis mellom 70-100 lag og foreninger, og mange av disse vil kunne falle inn under frivillighetsbegrepet som legges til grunnlag for frivillighetssentralenes virksomhet, jfr. definisjon.

Vurdering/Modell for disponering av midler til frivillighetssentral:

I Lurøy kommune er det ikke etablert noen form for frivillighetssentral eller koordineringsenhet for den frivillige innsatsen som foregår.

De særskilte midlene som nå er overført til kommunen til formålet synes ikke å kunne være tilstrekkelig til å etablere en slik sentral. Jfr. størrelsen på tilskuddene som kommunene tidligere har fått innvilget til formålet.

Det foreslås derfor at midlene kommunen nå har til rådighet til tiltaket blir benyttet til direkte stimulering av frivillige lag og foreninger til innsats i nærmiljøet. Foreningene skal kunne søke etter tilskudd til dette, og lokalutvalgene på de ulike stedene får ansvaret for utlysning og saksbehandling. Endelig fordeling skjer ved behandling i TRS. Tildeling av midler skjer i henhold til vedtatte kriterier.

Kriterier for tildeling av frivillighetsmidler i Lurøy

Tilskudd kan tildeles frivillige lag og foreninger i Lurøy kommune, som driver virksomhet etter statens definisjon for frivillighetsentraler, i henhold til følgende kriterier:

- Foreningen driver aktivitet og- eller møteplass med målsetting om at mennesker i alle aldersgrupper skal kunne gjøre en frivillig, ulønnet innsats for sine medmennesker.
- Foreninger som får tilskudd skal aktivt rekruttere frivillige til meningsfylte aktiviteter til felles gjensidig nytte og glede i nærmiljøet.
- Foreningen formidler frivillig hjelp til de som selv ønsker og trenger det.
- Tjenestene som formidles/utføres skal ikke erstatte-, men være et supplement til de tjenester det offentlige tjenesteapparatet utfører.
- Det forutsettes en god dialog med ansvarlige for kommunale tjenester der aktiviteten utfyller- og grenser nært opp til kommunens lovbestemte tjenester.
- Tjenestene skal være gratis, men tjenestemottaker må påregne å betale eventuelle utlegg den frivillige hjelper har i forbindelse med oppdraget.
- Lokalutvalgene foretar utlysning av søknadsordningen.
- Lokalutvalgene får ansvar for samordning og vurdering av alle søknader/innspill fra kretsene, og sender dette til administrasjonen innen fastsatt frist.
- Lurøy TRS tildeler midler etter administrasjonens samlede vurdering og innstilling.
- Lokalutvalgene kan også selv ta initiativ til slik drift og søke om midler.
- Ved fordelingen av de tilgjengelige midlene må TRS se på helhetlig effekt av tilskudd på befolkningen i kommunen.
 - Tiltak med effekt på innbyggere i flere kretser eller hele kommunen prioriteres
- Tiltak som vurderes å kunne ha stor effekt for vanskeligstilte brukergrupper vil bli prioritert.
- Foreninger som mottar tilskudd til formålet må framlegge årsrapport spesielt for denne aktiviteten, og fra 2018 legges det avgjørende vekt på forrige års rapport for ny tildeling av midler.
- Søknadsfrist settes årlig til 20.januar.

Høringsuttalelsene til saken:

Lurøy tilsyns- og rettighetsstyre	Saken sendes på høring til eldreråd og lokalutvalg Frist for innspill settes til 3. mars 2017. Årets søknadsfrist settes til 1. mai 2017.
Lurøy eldreråd	Eldrerådet er veldig positiv til forslaget og tiltrer rådmannens innstilling
Lurøy innland lokalutvalg	Det årlige tilskuddet til hver sentral er nå på kr. 310.000 (60%), forutsatt 40% kommunal andel i tillegg, og antall sentraler i landet har steget til ca. 350. Vil dette si at kommunen får tilskudd på kr. 310.000 – dersom kommunen selv finansierer de resterende 40%, slik at ved opprettelse av frivillighetssentral vil totalt tilskudd til en slik sentral kunne bli kr. 516.000,- som skal være øremerket lønn daglig leder for denne? For Lurøy kommune betyr dette en øremerket overføring på kr. 80.000,- for 2017, og saken som legges fram her dreier seg om hvordan disse midlene kan benyttes for å oppnå best mulig stimulering av frivillig innsats i kommunen i henhold til regjeringens intensjoner. Her får kommunen bare kr. 80.000,-. Er dette et resultat av at det ikke er etablert frivillighetssentral i kommunen eller er det bare en del av andelen i rammeoverføringene som er øremerket formålet, og resten er frie midler? Formålet med midlene kommer godt med om de driver i tråd med kriteriene da det nok er mange som yter frivillighet, men det vil da være et beskjedent beløp som kan tildeles ved mange søkere (som det kanskje blir). Noe annet er det dersom tilskuddet øker betydelig ved opprettelse av frivillighetssentral i Lurøy. Anser en slik samordning/organisering av frivillige tjenester som en bedre løsning, og har stor tro på at denne ville benyttes dersom den ble godt organisert.
Sørnesøy lokalutvalg	Sørnesøy lokalutvalg har i møte 22.02.17 lest og diskutert høringen ang. frivillighetssentraler i Lurøy kommune, og har ingen bemerkninger til saken.
Sleneset lokalutvalg	Lokalutvalget uttaler seg positivt til de fremlagte kriterier. Vedr. utlysning av midler for 2017 må frister settes slik at det er gjennomførlig å få behandlet søknader innen lokalutvalget tar sommerferie.
Kvarøy lokalutvalg	Kulepunkt 8 er uklart og kan forstås som om lokalutvalget får ansvar for samordning og vurdering av enten alle søknadene i hele Lurøy kommune, eller søknadene for bare egen krets. Kulepunkt 14. Søknadsfrist bør settes til et seinere tidspunkt da mange lag og foreninger avvikler årsmøte i løpet av januar. Lokalutvalget uttaler seg ellers positivt til de fremlagte kriterier. Vedr. utlysning av midler for 2017 må frister settes slik at det er gjennomførlig å få behandlet søknader innen lokalutvalget tar sommerferie.
Onøy/Lurøy lokalutvalg	Lokalutvalget uttaler seg positivt til de fremlagte kriterier. Vedr. utlysning av midler for 2017 må frister settes slik at det er gjennomførlig å få behandlet søknader innen lokalutvalget tar sommerferie.

Vurdering etter høringsrunden:

Høringsinstansene er generelt positiv til ordningen og kriteriene som er beskrevet.

I utkastet til saksframlegget kunne det se ut som om at ordningen med tilskudd fra staten (utenom rammefinansieringen) fortsatt eksisterer. Ordningen er tatt bort fra 2017, og gir dessverre ikke lenger grunnlag for finansiering til kommunene som skissert av Lurøy innland lokalutvalg.

Innspillene vedrørende presisering av lokalutvalgenes rolle i kulepunkt 8 og forlenget søknadsfrist begrunnet med årsmøtetidspunkt i kulepunkt 14, anbefales endret/tatt inn i kriteriene som flg.:

- Lokalutvalgene får ansvar for samordning og vurdering av alle søknader/innspill fra sine respektive kretser, og sender dette til administrasjonen innen fastsatt frist.
- Søknadsfrist settes årlig til 15. februar.

Utskrift til: Lokalutvalgene

Vedlegg:

Saksbehandlerens innstilling:

Det anbefales at formannskap og kommunestyret fatter følgende vedtak:

- Tilskudd til frivillighetssentral for 2017 på kr. 80 000,- (eller i henhold til budsjettvedtak for angjeldende år), tildeles av TRS årlig til frivillige organisasjoner som vurderes aktivt å arbeide i henhold til statens målsetting for drift av frivillighetssentraler.
- Kriterier for tildeling av frivillighetsmidler i Lurøy, endret etter høringsrunde, legges til grunn for tildeling.
- Flg. endringer tas inn:
 - Lokalutvalgene får ansvar for samordning og vurdering av alle søknader/innspill fra sine respektive kretser, og sender dette til administrasjonen innen fastsatt frist.
 - Søknadsfrist settes årlig til 15. februar.
- Søknadsfristen for inneværende år settes til 01.september 2017.
- Ordningen opphører dersom det blir gjort vedtak om opprettelse av frivillighetssentral i kommunen.

Lurøy, 07.03.2017

Kolbjørn Aasvik, helse- og sosialsjef

Rådmannens innstilling:

Det anbefales at formannskapet og kommunestyret fatter følgende vedtak:

- Tilskudd til frivillighetssentral for 2017 på kr. 80 000,- (eller i henhold til budsjettvedtak for angjeldende år), tildeles av TRS årlig til frivillige organisasjoner som vurderes aktivt å arbeide i henhold til statens målsetting for drift av frivillighetssentraler.
- Kriterier for tildeling av frivillighetsmidler i Lurøy, endret etter høringsrunde, legges til grunn for tildeling.
- Flg. endringer tas inn:
 - Lokalutvalgene får ansvar for samordning og vurdering av alle søknader/innspill fra sine respektive kretser, og sender dette til administrasjonen innen fastsatt frist.
 - Søknadsfrist settes årlig til 15. februar.
- Søknadsfristen for inneværende år settes til 01.september 2017.
- Ordningen opphører dersom det blir gjort vedtak om opprettelse av frivillighetssentral i kommunen.

Lurøy, 14. juni 2017

Karl-Anton Swensen, rådmann

Behandling/vedtak i Formannskapet den 21.06.2017 sak 49/17**Enstemmig vedtak:**

Det anbefales at kommunestyret fatter følgende vedtak:

- Tilskudd til frivillighetssentral for 2017 på kr. 80 000,- (eller i henhold til budsjettvedtak for angjeldende år), tildeles av TRS årlig til frivillige organisasjoner som vurderes aktivt å arbeide i henhold til statens målsetting for drift av frivillighetssentraler.
- Kriterier for tildeling av frivillighetsmidler i Lurøy, endret etter høringsrunde, legges til grunn for tildeling.
- Flg. endringer tas inn:
 - Lokalutvalgene får ansvar for samordning og vurdering av alle søknader/innspill fra sine respektive kretser, og sender dette til administrasjonen innen fastsatt frist.
 - Søknadsfrist settes årlig til 15. februar.
- Søknadsfristen for inneværende år settes til 01.september 2017.
- Ordningen opphører dersom det blir gjort vedtak om opprettelse av frivillighetssentral i kommunen.

Behandling/vedtak i Kommunestyret den 28.06.2017 sak 25/17**Behandling:**

Administrasjonen endret følgende i møtet:

- Søknadsfristen for inneværende år settes til 01.oktober 2017.

Enstemmig vedtak:

- Tilskudd til frivillighetssentral for 2017 på kr. 80 000,- (eller i henhold til budsjettvedtak for angjeldende år), tildeles av TRS årlig til frivillige organisasjoner som vurderes aktivt å arbeide i henhold til statens målsetting for drift av frivillighetssentraler.
- Kriterier for tildeling av frivillighetsmidler i Lurøy, endret etter høringsrunde, legges til grunn for tildeling.
- Flg. endringer tas inn:
 - Lokalutvalgene får ansvar for samordning og vurdering av alle søknader/innspill fra sine respektive kretser, og sender dette til administrasjonen innen fastsatt frist.
 - Søknadsfrist settes årlig til 15. februar.
- Søknadsfristen for inneværende år settes til 01.oktober 2017.
- Ordningen opphører dersom det blir gjort vedtak om opprettelse av frivillighetssentral i kommunen.